

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากปัจจุบันสภาวะเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา อันเป็นผลมาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และการสื่อสารผ่านระบบสารสนเทศที่ไร้พรมแดน จึงทำให้ภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญต่อการติดต่อสื่อสาร การศึกษา รวมถึงการค้นคว้าวิจัยที่ส่วนใหญ่จำเป็นต้องใช้ตำรา หนังสือหรือวารสารภาษาอังกฤษทั้งสิ้น ทำให้สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ โดยการปรับปรุงคุณภาพทางด้านวิชาการให้ทัดเทียมกับมาตรฐานสากล ตามแผนพัฒนาคนและสังคมในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2539, หน้า 44) ที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมทั้งในเชิงปัญญา การดำรงชีวิต และความสามารถในวิชาชีพอย่างเหมาะสม รวมถึงกระตุ้นและสนับสนุนให้เห็นความสำคัญของการอ่าน การค้นคว้าหาความรู้ผ่านหนังสือ เอกสาร รวมทั้งจากระบบสารสนเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางวิทยาการโลกและความต้องการของตลาดแรงงาน ดังนั้น แผนพัฒนาการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2539, หน้า 25-26) จึงได้กำหนดนโยบายส่งเสริมความเป็นสากลของการอุดมศึกษาไทย (Internationalization) ให้มากขึ้น กล่าวคือ สนับสนุนให้มหาวิทยาลัยปรับปรุงหลักสูตรและเนื้อหาวิชาให้มีลักษณะบูรณาการ โดยมุ่งให้นักศึกษาได้รับความรู้อย่างกว้างขวางจากวิชาต่าง ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ ปรัชญา มานุษยวิทยา และศิลปะ เป็นต้น พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษให้มีคุณภาพเพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าวิทยาการใหม่ ๆ เพื่อการเล่าเรียนและการประกอบอาชีพในอนาคต ทั้งนี้เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ สามารถผลิตบัณฑิตที่มีความรู้กว้างขวาง มีโลกทัศน์กว้างไกล เป็นผู้ใฝ่รู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต ตลอดจนทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคมได้เป็นอย่างดี

อดุลย์ วิริยะเวชกุล (2540, หน้า 45) กล่าวว่า ประเด็นหนึ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนาการอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นสากลมากยิ่งขึ้นก็คือ ความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษ ดังนั้น จึงมี ความจำเป็นที่นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาต้องได้รับการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ (English for Academic Purposes- EAP) ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ รวมถึงการประกอบอาชีพหลังจากจบการศึกษาไปแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2537, หน้า 80-83) ที่กล่าวว่า ภาษาอังกฤษมีความสำคัญอย่างมากต่อนักศึกษา ทั้งนี้เนื่องจาก ในการค้นคว้าวิจัยส่วนใหญ่จำเป็นต้องใช้ตำรา หนังสือและวารสารภาษาอังกฤษแทบทั้งสิ้น ดังนั้น ความเป็นเลิศในด้านภาษาอังกฤษ ทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียนจึงเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญประการหนึ่งของการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งความสามารถในการอ่านและการเขียนอย่างมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่จะต้องจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักศึกษา ทั้งในการศึกษาหาความรู้และในการประกอบอาชีพในอนาคต นอกจากนี้ Chamot และ O' Malley (1987, p. 228) ยังกล่าวว่า การศึกษาในระดับสูงนั้น นักศึกษาควรมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือเพื่อการเรียนรู้เนื้อหาวิชาต่าง ๆ และควรจะเป็นภาษาอังกฤษเชิงวิชาการมากกว่าภาษาอังกฤษที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน นักศึกษาจึงควรมีทักษะการอ่านตำราต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลและสะท้อนสิ่งที่อ่านออกมาในรูปของการเขียนหรือการพูดเสนอรายงานหน้าชั้น รวมทั้งสามารถประยุกต์ใช้ความสามารถในการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษในการเรียนเนื้อหาวิชาอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศิรินาถ ลีละวัฒน์ (2536, หน้า 59) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษาว่า นักศึกษาจะได้ประโยชน์ทั้งโดยตรงและทางอ้อม กล่าวคือ ทักษะการอ่านและการเขียนนั้นนักศึกษาจะได้ประโยชน์โดยตรงที่ช่วยเสริมการเรียนรู้วิชาอื่น เช่น รวบรวมข้อมูลจากการอ่านเนื้อหาที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษเพื่อนำไปสนับสนุนหรืออ้างอิงในวิชาอื่น ส่วนประโยชน์โดยอ้อม เช่น ในการเขียนเรียงความที่เน้นการฝึกกระบวนการในด้านการคิดอย่างเป็นระบบและสมเหตุสมผลก็จะทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้วิธีการคิดอย่างมีเหตุผล ซึ่งวิรุฬห์ โภคาพันธ์ (2537, หน้า 20) ได้ให้ความเห็นที่สอดคล้องว่า การอ่านเป็นเครื่องมือสำหรับแสวงหาวิทยาการและความคิดด้านต่าง ๆ การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการดำรงชีวิต โดยเฉพาะการศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนหรือในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ถ้านักเรียนหรือนักศึกษามีทักษะในการอ่านอย่างดีแล้ว การเรียนวิชาต่าง ๆ ก็จะมีประสิทธิภาพอย่างรวดเร็ว นอกจากนั้น ผลจากการอ่านยังช่วยในการคิด การตัดสินใจ การแก้ปัญหา และการวินิจฉัยเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล จึงกล่าวได้ว่าการอ่านเป็นหัวใจของกิจกรรม ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ สรวนนิดา สุขวนิช (2536,

หน้า 34) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการเขียนไว้ว่า ในการเรียนการสอนเกือบทุกวิชา ต้องอาศัยการเขียนเพื่อบันทึก เพื่อรวบรวมถ้อยคำ เพื่อรายงานหรือย่อสิ่งที่ได้ยินได้ฟัง และเพื่อเขียนตอบปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะการเขียนคำตอบในเวลาสอบ ดังนั้น การเขียนจึงเป็นรากฐานในการเรียนวิชาต่าง ๆ ศิรินาถ ลีละวัฒน์ (2536, หน้า 9) จึงได้เสนอแนะว่า นักศึกษาควรได้รับการพัฒนาทักษะการอ่านโดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านเพื่อใช้ในการศึกษาหาความรู้และการเขียน ซึ่งเป็นการเน้นให้นักศึกษารู้จักการถ่ายโอนทักษะทางภาษาและเทคนิควิธีจากสถานการณ์หนึ่ง ไปสู่สถานการณ์ใหม่ได้ เช่น เมื่อนักศึกษาได้เรียนรู้วิธีการอ่านจับใจความสำคัญและเขียนสรุปเนื้อหาในวิชาภาษาอังกฤษแล้ว นักศึกษาจะสามารถนำทักษะนี้ไปใช้ในการเรียนวิชาอื่น ๆ ได้เช่นกัน

อย่างไรก็ตาม สภาพความเป็นจริงในปัจจุบันพบว่า ความสามารถทางการอ่านของนักศึกษายังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ ดังความเห็นของสวัสดิ์ สุคนธ์รังสี (2525, อ้างใน ศิริรินทร์ญา ภัคดี, 2531, หน้า 13) ที่กล่าวว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ขาดความสามารถในการอ่านตำราและเอกสารภาษาอังกฤษ และจากผลการวิจัยของศิรินาถ ลีละวัฒน์ (2536, หน้า 9) ที่พบว่านักศึกษาในระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่ขาดการฝึกฝนกลวิธีการอ่านเพื่อความเข้าใจ ทำให้ไม่สามารถอ่านตำราภาษาอังกฤษได้ ส่วนการเขียนภาษาอังกฤษนั้น นักศึกษามีปัญหามากตั้งแต่การจดบันทึกไปจนถึงการเขียนรายงาน การที่นักศึกษามีปัญหาในการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษเช่นนี้ จะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนในระดับอุดมศึกษา เนื่องจากการเรียนในระดับนี้นักศึกษาต้องใช้ทักษะการอ่านในการค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยตนเอง และใช้ทักษะการเขียนในการจดบันทึก การบรรยาย การเขียนสรุปข้อมูลจากการอ่านตำราหรือเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ เพื่อแสดงถึงความเข้าใจในการอ่าน ตลอดจนการเขียนแสดงความคิดเห็นเพื่อแสดงความคิดเห็นของนักศึกษา และการเขียนคำตอบในเวลาทดสอบ

ผจงกาญจน์ ภูวิภาตาวรรณ (2540, หน้า 7-9) ได้สรุปสาเหตุของปัญหาที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการอ่านของนักศึกษาเป็นสามประการหลักดังนี้ ประการที่หนึ่งคือ ปัญหาที่เกิดจากตัวนักศึกษา เช่น นักศึกษาขาดความรู้ด้านภาษาโดยเฉพาะด้านคำศัพท์และโครงสร้างที่เพียงพอต่อการทำความเข้าใจในเนื้อเรื่อง นักศึกษาไม่ทราบกลวิธีการอ่านที่เหมาะสมทำให้ไม่สามารถจับใจความสำคัญหรือสรุปความของเรื่องที่อ่านได้ นักศึกษาไม่มีโครงสร้างความรู้ด้านเนื้อหา (Content Schema) ที่เพียงพอต่อการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ประการที่สองคือ ปัญหาที่เกี่ยวกับความเหมาะสมของเนื้อหาที่ครูใช้สอนอ่าน ได้แก่ เนื้อหาของข้อเขียนยากเกินกว่าระดับความสามารถของนักศึกษา หรือเนื้อหาที่ใช้สอนไม่อยู่ในความสนใจของนักศึกษา

ส่วนประการสุดท้ายคือ ปัญหาที่เกิดจากวิธีการสอนของครู กล่าวคือ วิธีการสอนหลักที่ครูใช้ในการสอนอ่าน คือ การอ่านออกเสียง อ่านในใจ การแปลและการทำแบบฝึกหัดท้ายบท โดยไม่มีการฝึกให้นักศึกษาเดาคำศัพท์จากบริบท ไม่มีการสอนกลวิธีการอ่านที่เหมาะสม และครูไม่ได้ให้ความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่จะอ่าน จากสภาพการสอนอ่านดังกล่าว ทำให้นักศึกษาเกิดความเบื่อหน่ายในบทเรียน เกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อการอ่านภาษาอังกฤษ และไม่เห็นประโยชน์ในการนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริง และส่งผลไปถึงความสามารถในการเขียนของนักศึกษาอีกด้วย กล่าวคือ การเขียนและการอ่านเป็นทักษะที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน หากนักศึกษาไม่สามารถอ่านข้อมูลภาษาอังกฤษก็ไม่สามารถเขียนได้ดี จึงกล่าวได้ว่า ปัญหาในการอ่านและการเขียนเช่นนี้จะเป็นอุปสรรคอย่างมากในการส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ นอกจากนี้ Mohan (1986, cited in Nunan, 1989, p. 48) กล่าวว่า นักศึกษาจะไม่สามารถประสบความสำเร็จในการศึกษาได้ หากการเรียนรู้ภาษากับการเรียนรู้เนื้อหาวิชาถูกแยกออกจากกันโดยสิ้นเชิง ทั้งนี้เพราะภาษาไม่ใช่เป็นเพียงสื่อในการถ่ายทอดเนื้อหาเท่านั้น หากแต่ภาษายังเป็นสิ่งที่ควรเรียนรู้พร้อม ๆ กับการเรียนรู้เนื้อหา กล่าวคือ การเข้าใจภาษาจะช่วยให้ นักศึกษาเรียนรู้เนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น ทำให้สิ่งที่เรียนรู้มีความหมายต่อนักศึกษามากขึ้น และเกิดการถ่ายโอนการเรียนรู้เมื่อนักศึกษามีความตั้งใจที่จะนำวิธีการเรียนรู้จากวิชาหนึ่งไปใช้ให้เป็นประโยชน์กับการเรียนรู้อีกวิชาหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ Robinson และ Good (1987, pp. 273-274) ที่ว่า การแยกการสอนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษออกจากการสอนเนื้อหาวิชาจะทำให้นักศึกษาไม่สามารถนำกลวิธีการอ่านภาษาอังกฤษมาใช้ในการอ่านเนื้อหาวิชาอื่น ๆ ได้ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ นักศึกษาไม่สามารถถ่ายโอนการเรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษาและกลวิธีการอ่านไปสู่สถานการณ์ที่แตกต่างออกไปได้

ดังนั้น Robinson และ Good จึงได้เสนอแนวการสอนแบบบูรณาการภาษาอังกฤษและเนื้อหาวิชา เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้เนื้อหาวิชาและเรียนรู้รูปแบบโครงสร้างทางภาษา คำศัพท์ และกลวิธีต่าง ๆ ที่ใช้ในการอ่านไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมความสามารถทางภาษาพร้อมกับที่นักศึกษาได้เรียนรู้เนื้อหาวิชาไปในขณะเดียวกัน แนวการสอนนี้พัฒนามาจากแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบบูรณาการของ Dewey (1933 อ้างในอรทัย มูลคำและคณะ, 2542, หน้า 9) ภายใต้อุดมการณ์ที่ว่าการศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนในลักษณะเบ็ดเสร็จทั้งตัว มิใช่พัฒนาแต่เพียงเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น นอกจากนี้ Halliday และ Hasan (1985, p. 72) ยังกล่าวเสริมว่า ภาษานั้นเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร และการเรียนรู้ภาษานั้น

คือ การผสมผสานการเรียนรู้ทั้งตัวภาษาและเนื้อหาวิชาไปในเวลาเดียวกัน ซึ่งจะเป็นการพัฒนาการเรียนรู้ภาษา การเรียนรู้เนื้อหาวิชา และพัฒนาทักษะการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ Dewey (cited in Hyman, 1973, p. 27) ที่ว่าการเสริมสร้างการเรียนรู้ภาษาที่ถูกต่อนั้น ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สิ่งอื่น ๆ ควบคู่กัน จะช่วยให้ผู้เรียนเห็นถึงคุณค่าของภาษาและใช้ประโยชน์ที่ได้จากภาษาที่เรียน ซึ่งเป็นการส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาด้วย

Gaffield-Vile (1996, p. 108) กล่าวว่า แนวการสอนแบบบูรณาการภาษาอังกฤษและเนื้อหาวิชานั้น ได้รับการพัฒนามาจากหลักการการสอนภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ ซึ่งอัจฉรา วงศ์โสธร (2539, หน้า 23) ได้ให้ความหมายของภาษาอังกฤษเชิงวิชาการว่า คือการสอนภาษาอังกฤษที่จัดทำขึ้นเฉพาะตามสาขาวิชาของนักศึกษา โดยยึดความจำเป็นและความต้องการทางวิชาการ และวิชาชีพของนักศึกษาเป็นแนวทางในการกำหนดหลักสูตร วิธีการเรียนการสอน สื่อการสอน และการประเมินผล เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและแนวการศึกษาของนักศึกษาเฉพาะกลุ่ม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเรียนเนื้อหาวิชาโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการเรียนการสอน โดยยึดหลักการที่ว่า หลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษนั้นจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่นักศึกษาจะได้ใช้ในชีวิตรจริง ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ Mohan (1986, p. 229) ที่กล่าวว่า หลักการของการสอนภาษาอังกฤษเชิงวิชาการที่สำคัญ ได้แก่ การให้ความสำคัญกับบริบทในการเรียนรู้ภาษา การให้ความสำคัญกับความหมายของภาษามากกว่ารูปแบบของภาษา และการให้ความสำคัญกับความจำเป็น และความต้องการของนักศึกษา

นักการศึกษาหลายท่านเห็นพ้องกันว่า การสอนแบบบูรณาการภาษาอังกฤษและเนื้อหาวิชานั้น เป็นแนวการสอนหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาได้เรียนทั้งภาษาอังกฤษและเนื้อหาวิชาไปพร้อม ๆ กัน (Gass and Madden, 1985; Krashen, 1980, 1981; Long, 1981; Meyer Precup, 1981; Terrell, 1981; Wong Fillmore, 1982, 1985 cited in Met & Lorenz, 1993, p. 643) สำหรับ Cummins (1983, p. 125) ได้กล่าวว่า แม้ว่าสมรรถวิสัยในการสื่อสาร (Communicative Competence) จะเป็นองค์ประกอบสำคัญในการใช้ภาษาเพื่อติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล แต่สำหรับนักศึกษาที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษในการศึกษานั้น พวกเขาจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องใช้ภาษาอังกฤษในการอ่านตำราทางวิทยาศาสตร์ แก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ หรือสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ซึ่งทักษะประการหลังนี้เรียกว่า ทักษะภาษาเชิงวิชาการด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Academic Language Proficiency - CALP) ซึ่งการพัฒนาทักษะภาษาเชิงวิชาการด้านพุทธิพิสัยนี้ นักศึกษา

ต้องใช้เวลาเรียนถึง 7 ปี ในการนี้ Cummins และ Collier (1987, 1989 cited in Kaufman & Brooks, 1996, p. 232) อธิบายเพิ่มเติมว่า การรอให้นักศึกษามีความสามารถทางภาษาอังกฤษเชิงวิชาการที่สมบูรณ์ก่อนที่จะได้เรียนเนื้อหาวิชานั้น จะทำให้นักศึกษาเสียเวลาและอาจไม่สามารถถ่ายโอนกลวิธีการเรียนรู้ภาษามาใช้กับการเรียนเนื้อหาวิชาอื่น ๆ ได้ นอกจากนั้น ยังมีงานวิจัยที่พบว่า นักศึกษาต่างชาติที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษเชิงวิชาการค่อนข้างจำกัด จะทำคะแนนในการสอบเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ได้ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน นักศึกษาเหล่านี้จึงเกิดความท้อแท้และอาจออกจากโรงเรียนกลางคัน ซึ่งเป็นผลเสียต่อการบรรลุผลสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาเป็นอย่างยิ่ง (Cocking & Mestre, 1988; NAEP, 1983; Rendon, 1983 cited in Kaufman & Brooks, 1996) ดังนั้น Mohan, 1986; Short, 1991, 1993; Snow, Met และ Genesee, 1989 (cited in Kaufman & Brooks, 1996) จึงได้เสนอว่า ผู้สอนภาษาอังกฤษควรใช้วิธีการสอนแบบบูรณาการภาษาอังกฤษและเนื้อหาวิชา เพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษพร้อม ๆ กับการพัฒนาความรู้เชิงวิชาการไปด้วย

แนวการสอนแบบบูรณาการภาษาและเนื้อหาวิชาได้รับการพัฒนาขึ้นในหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อประสานเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรเข้าด้วยกัน (Language Across the Curriculum) การใช้ภาษาอังกฤษในการสอนเนื้อหาวิชาทั้งหมดที่มีอยู่ในหลักสูตร (Immersion Program) และ รูปแบบการสอนใหม่ที่เรียกว่า การสอนภาษาโดยใช้เนื้อหาเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ภาษา (Content-Based Instruction) ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกย่อ ๆ ว่า การสอนแบบซี บี ไอ Brinton, Snow และ Wesche (1989 อ้างในสถาบันราชภัฏเชียงใหม่, 2541, หน้า 2-4) อธิบายการสอนแบบนี้ว่า เป็นการสอนภาษาโดยประสานเนื้อหาเข้ากับวัตถุประสงค์ของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยให้นักศึกษาฝึกใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการศึกษาเนื้อหาพร้อมกับการพัฒนาภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ ซึ่งแนวการสอนแบบนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องรู้จักใช้กลวิธีการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการทำความเข้าใจสาระของเนื้อหาวิชา และสามารถใช้อังกฤษเพื่อแสวงหาความรู้ทางวิชาการเพิ่มเติม ตลอดจนสามารถนำความรู้ความสามารถที่ได้จากการเรียนแบบนี้ไปใช้ในสถานการณ์จริงในอนาคต กิจกรรมการเรียนการสอนในแนวนี้จะกระตุ้นให้นักศึกษาคิดและเกิดการเรียนรู้โดยผ่านการใช้สื่อภาษาที่กำหนด ซึ่งนักศึกษาจะได้ฝึกทักษะทางภาษา (Language Skills) และทักษะการเรียนรู้ (Study Skills) ไปพร้อม ๆ กัน นอกจากนี้ยังเน้นหลักสำคัญที่ว่า นักศึกษาจะสามารถเรียนรู้ภาษาได้ดีถ้ามีโอกาสใช้ภาษาในสถานการณ์เหมือนจริง และนักศึกษาจะใช้ภาษามากขึ้นถ้ามีความสนใจในเนื้อหาที่เรียน ดังนั้น ผู้สอนจึงต้องนำเนื้อหาที่เป็นจริงและสถานการณ์การเรียนรู้ที่สมจริงมาให้นักศึกษาได้ฝึกใช้ภาษาเพื่อ

ทำความเข้าใจสาระของเนื้อหา โดยนักศึกษาสามารถใช้พื้นความรู้เดิมของตนในภาษาแม่ มาโยงกับเนื้อหาของวิชาในภาษาอังกฤษ และที่สำคัญที่สุด คือ แนวการสอนนี้ฝึกให้ผู้เรียน ใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมได้

แนวการสอนภาษาโดยใช้เนื้อหาเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ภาษา (Content-Based Instruction) แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบได้แก่ (Crandall, 1994)

1. การสอนภาษาอังกฤษผ่านทางเนื้อหาหรือหัวข้อเรื่อง (Theme-Based Instruction) ซึ่งผู้สอนสร้างบทเรียนขึ้นโดยยึดหลักสูตรของโรงเรียนและความต้องการ รวมทั้งความสนใจของนักศึกษาเป็นหลัก ลักษณะสำคัญของรูปแบบการสอนนี้ คือ การใช้เนื้อหาที่นักศึกษาสนใจเป็นศูนย์กลางของการเรียน ซึ่งผู้สอนจะสร้างหรือปรับตำราและสื่อการสอนต่าง ๆ เพื่อบูรณาการกับการสอนทักษะทางภาษาทั้ง 4 ส่วนกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนนั้น ต้องมีความหลากหลาย และจัดให้สอดคล้องกับเนื้อหาหรือหัวข้อเรื่องที่เรียน

2. การสอนโดยการเชื่อมโยงกระบวนวิชาภาษาอังกฤษเฉพาะกิจเข้ากับเนื้อหาวิชาอื่น ๆ (Adjunct Language Instruction) ซึ่งผู้เรียนในชั้นเรียนแบบนี้ จะเป็นทั้งผู้เรียนที่เป็นเจ้าของภาษาและผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ การเรียนรูปแบบนี้จะใช้เนื้อหาวิชาร่วมกัน แต่จุดเน้นของการสอนจะแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้สอนภาษาอังกฤษจะเน้นแต่ทักษะทางภาษา เช่น ทักษะการอ่านเชิงวิชาการ ในขณะที่ผู้สอนเนื้อหาจะมุ่งสอนความคิดรวบยอดทางวิชาการเท่านั้น การสอนแบบนี้ต้องให้ความร่วมมือระหว่างผู้สอนภาษาอังกฤษและผู้สอนเนื้อหา โดยปกติแล้วผู้เรียน ที่เรียนในห้องเรียนนี้จะเป็นผู้เรียนภาษาที่สองที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษมากเพียงพอที่จะสามารถเรียนเนื้อหาพร้อมกับผู้เรียนที่เป็นเจ้าของภาษาได้

3. การใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอนเนื้อหาวิชา (Sheltered English Instruction) เป็นการบูรณาการการสอนภาษาอังกฤษและการสอนเนื้อหาวิชา โดยให้การเรียนรู้ภาษาเปรียบเสมือนเครื่องมือในการรับความรู้และทักษะการเรียนต่าง ๆ ดังนั้น ภาษาอังกฤษจึงไม่ได้เป็นเพียงสื่อกลางในการสื่อสารเท่านั้น แต่ยังเป็นสื่อกลางของการเรียนรู้เนื้อหาต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหลักสูตรอีกด้วย จุดมุ่งหมายของวิธีสอนนี้คือ ให้นักศึกษาได้พัฒนาความสามารถทางภาษาและวิชาการพร้อม ๆ กับพัฒนาการทางสังคม (Curtain, 1995) Crandall (1994) กล่าวว่า การใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอนเนื้อหาวิชานี้ ได้รับการพัฒนาขึ้นโดยยึดทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สองของ Krashen 2 สมมติฐาน ได้แก่ สมมติฐานเกี่ยวกับตัวป้อน (The Input Hypothesis) และสมมติฐานทางด้านจิตใจ (The Affective Filter Hypothesis) ในสมมติฐานเกี่ยวกับตัวป้อนนั้นกล่าวว่า คนเราจะรับรู้ภาษาได้ก็ต่อเมื่อได้รับตัวป้อนหรือข้อมูลที่เข้าใจได้อย่างเพียงพอ (Comprehensible

Input) กล่าวคือ การที่นักศึกษาจะมีความรู้เพิ่มขึ้นจากเดิมได้นั้น ตัวป้อนดังกล่าวจะต้องมีความยากกว่าความรู้เดิมของนักศึกษาเพียงเล็กน้อย หรืออาจกล่าวได้ว่า ความเข้าใจจะเกิดขึ้นเนื่องจากนักศึกษาเชื่อมโยงความรู้ใหม่ (1) เข้ากับความรู้เดิม (i) ในลักษณะ $i + 1$ ส่วนสมมติฐานทางด้านจิตเจ้านั้นเชื่อว่า อารมณ์และ เจตคติ เป็นตัวแปรที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในการเรียนรู้ภาษา กล่าวคือ ถ้านักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาก็จะมีจิตใจแจ่มใสต่อการรับตัวป้อนที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ภาษาได้มาก Krashen (1982, pp. 10-33) ยังแนะนำอีกว่า การเรียนรู้ภาษาที่สองจะประสบความสำเร็จที่สุดเมื่อเงื่อนไขหรือสภาวะการเรียนรู้ภาษาที่สองคล้ายกับการเรียนรู้ภาษาที่หนึ่ง หมายความว่า เมื่อเป้าหมายของการสอนอยู่ที่ความหมายของข้อความมากกว่ารูปแบบของภาษา เมื่อตัวป้อนทางภาษาอยู่เหนือระดับความสามารถของนักศึกษาเล็กน้อย และเมื่อนักศึกษาได้มีโอกาสใช้ภาษานั้น ๆ อย่างมีความหมายโดยปราศจากความวิตกกังวล Terrell และ Krashen (1983 cited in Met & Lorenz, 1993, p. 643) เรียกวิธีการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการเรียนเนื้อหาวิชาว่า “Language Sheltering” ซึ่งวิธีการนี้ผู้สอนจะหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาที่ยากและนักศึกษาอาจไม่สามารถเข้าใจได้ โดยการปรับระดับภาษาเพื่อให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้เนื้อหาวิชาและเรียนรู้ภาษาได้ง่ายขึ้น จึงเห็นได้ว่า วิธีการสอนนี้ให้ความสำคัญกับระดับความสามารถทางภาษาของนักศึกษาในขณะนั้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาในระดับสูงขึ้นไป

จากหลักการของการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอนเนื้อหาวิชาที่กล่าวมาข้างต้น ได้นำมาสู่ลักษณะเด่นของกระบวนการวิชาที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอนเนื้อหา ได้แก่ เนื้อหาวิชาเป็นจุดมุ่งหมายหลักของการเรียนการสอน โดยเน้นให้นักศึกษาได้มีความรู้ในเนื้อหาที่เรียนเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งการเรียนรู้ภาษาจะเกิดขึ้นพร้อม ๆ กับการเรียนเนื้อหาโดยที่นักศึกษาไม่รู้ตัว อีกประการหนึ่ง ในการเรียนการสอน ผู้สอนต้องกระตุ้นโครงสร้างความรู้เดิมหรือให้ความรู้พื้นฐานแก่นักศึกษาเพื่อให้นักศึกษาสามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ของเดิมตนกับความรู้ใหม่ได้ดียิ่งขึ้น สำหรับสื่อที่ใช้ในการสอนนั้นจะต้องเป็นสื่อที่นักศึกษาสามารถพบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน (Authentic Materials) และผู้สอนจะต้องปรับระดับภาษาหรือเสริมสื่อเหล่านั้นเพื่อให้เหมาะสมสำหรับใช้ในการเรียนการสอน นอกจากนี้ ผู้สอนจะต้องสอนกลวิธีที่จำเป็นต่อการเรียนรู้เนื้อหาวิชา สอนวิธีการจัดลำดับข้อมูลโดยใช้ภาพที่มีความเป็นรูปธรรม (Explicit Graphic Organizers) เช่น การใช้แผนภาพ แผนภูมิ กราฟ และตาราง เพื่อช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน และการฟังการบรรยาย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเรียนเนื้อหาวิชา กล่าวคือ นักศึกษาจะสามารถเข้าใจข้อมูลที่ได้รับ มีความคงทนในการจดจำข้อมูลนั้น ๆ และสามารถประยุกต์ใช้กลวิธี

การเรียนต่าง ๆ ในการศึกษาหาความรู้ต่อไปในอนาคต ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น จะเน้นกิจกรรมที่ทำให้เกิดความร่วมมือในกลุ่ม (Cooperative Activities) เพื่อให้ นักศึกษามี ความรู้สึกผ่อนคลาย อีกทั้งยังกระตุ้นให้นักศึกษาได้ใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิสัมพันธ์ระหว่าง เพื่อน อันจะนำไปสู่การพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษนักศึกษา ส่วนการประเมินผล นั้น ผู้สอนจะประเมินจากความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาและจากความสามารถในการใช้ภาษา อังกฤษเชิงวิชาการ (Brinton, Snow & Wesche, 1998, pp. 19-22)

มีผลงานวิจัยหลายฉบับที่ยืนยันว่าการสอนแบบบูรณาการภาษาอังกฤษและเนื้อหาวิชา มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง กล่าวคือ ทำให้นักศึกษามีความรอบรู้ด้านเนื้อหาวิชาและมีพัฒนาการ ทางภาษาอังกฤษไปในเวลาเดียวกัน เช่น งานวิจัยของ Tom Dorff (cited in Snow & Brinton, 1997, pp. 36-38) ซึ่งได้ทำการวิจัยผลการสอนแบบบูรณาการภาษาอังกฤษและเนื้อหาวิชาดาราศาสตร์ ให้แก่นักเรียนเกรด 4 ของโรงเรียนประถมศึกษา Edison พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการทางภาษาและ มีความรอบรู้ในด้านเนื้อหาจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้สอนจัดเตรียมให้ ในปี 1987 Rydell (cited in Loken, 1999) ได้ทำการศึกษาประสิทธิภาพของการสอนแบบบูรณาการภาษาอังกฤษและเนื้อหา วิชาให้แก่ นักศึกษาชาวเอเชีย และพบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองสามารถทำคะแนนสอบวัด ความสามารถในการอ่านและการใช้ทักษะภาษาอังกฤษได้ดีกว่านักศึกษากลุ่มควบคุม นอกจากนี้ Macronie (1988, cited in Snow & Brinton, 1997, p. 42) ได้ทดลองใช้วิธีการสอนแบบบูรณาการ ภาษาอังกฤษและเนื้อหาวิชา Required career exploratory ณ วิทยาลัย San Gabriel และพบว่า นักศึกษาสามารถเรียนรู้วิธีการเก็บข้อมูลและใช้ทักษะการเขียนในการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ที่นักศึกษาสนใจ แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ควบคู่กับทักษะการใช้ภาษา อังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสอนแบบบูรณาการภาษาอังกฤษและเนื้อหาวิชาชีววิทยาและ ประวัติศาสตร์ประเทศสหรัฐอเมริกาที่โรงเรียน Sunnyside ใน Tucson (1985, cited in Freeman, Freeman & Gonzalez, 1987, pp. 361-366) ซึ่งผู้สอนพบว่า คะแนนการสอบทักษะการอ่านและ ทักษะการเขียนของนักศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด นักศึกษาได้รับทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็น ในการเรียน และนักศึกษาเกิดเจตคติที่ดีต่อการสอนแบบนี้ นอกจากนี้ Evans (cited in Snow & Brinton, 1997) ได้ใช้การสอนแบบบูรณาการภาษาอังกฤษและเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์และ วิทยาศาสตร์แก่ผู้เรียนที่อยู่ในโครงการ Emergency Immigrant Educational Assistance โดยเน้น เทคนิคการสอนโดยการสาธิต การให้ผู้เรียนได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง (Firsthand Experience) ผลปรากฏว่า ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาวิชามากขึ้น ส่วน Glendale Unified School

District ได้ทำการสอนแบบบูรณาการภาษาอังกฤษและเนื้อหาวิชาสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ให้แก่ผู้เรียนเกรด 4,5 และ 6 ที่เป็นชาวอเมริกัน สเปน และเกาหลี ปรากฏว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการในการอ่านและทักษะอื่น ๆ ทางภาษาอังกฤษ มีพัฒนาการในการเรียนรู้ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา รวมทั้งมีพัฒนาการในการใช้ทักษะทางสังคมได้เป็นอย่างดี จากผลงานวิจัยข้างต้น จึงอาจกล่าวได้ว่า วิธีการสอนแบบนี้สามารถช่วยให้นักศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายในการเรียนเนื้อหาวิชาและพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษเชิงวิชาการไปพร้อม ๆ กันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจุบันนี้แนวคิดในเรื่องการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ (Ecotourism) กำลังได้รับความนิยมในวงกว้างจากบุคคลหลายวงการ ทั้งนักวิชาการ สื่อมวลชน นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ รวมถึงนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา จากการสัมภาษณ์คณาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาพัฒนาการท่องเที่ยว คณะธุรกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า นักศึกษาที่เลือกเรียนในสาขาวิชานี้ ส่วนใหญ่ต้องการจะประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นด้านการโรงแรม สายการบิน บริษัทนำเที่ยว ฯลฯ (นำชัย ทนุผล, 2541) อนึ่ง นายกสมาคมัคคุเทศก์ จังหวัดเชียงใหม่ (เสาวลักษณ์ ชิมาด้า, 2542) ได้ให้ความเห็นว่า ผู้ที่ประสงค์จะทำงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจำเป็นต้องมีความรู้ด้านเนื้อหาในศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยว เช่น ภูมิศาสตร์ รัฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม วจิตศิลป์ สังคมวิทยา ฯลฯ นอกจากนี้ ยังต้องมีทักษะในการอ่าน เขียน และพูดภาษาอังกฤษควบคู่ไปด้วย จึงจะสามารถค้นคว้าหาข้อมูลความรู้จากตำราต่าง ๆ โดยเฉพาะตำราภาษาอังกฤษ บทความ ในสิ่งตีพิมพ์ภาษาอังกฤษ รวมทั้งการสืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายสารสนเทศ และถ่ายทอดความรู้เหล่านั้นให้แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม จากการที่ผู้วิจัยได้เข้าสังเกตวิธีการสอนวิชาการจัดการการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ พบว่า โดยปกติผู้สอนจะใช้ภาษาไทยในการสอนซึ่งใช้วิธีการบรรยายความรู้ด้านเนื้อหาวิชาเป็นหลัก นักศึกษาจึงมีบทบาทเป็นเพียงผู้คอยรับข้อมูลความรู้ที่ผู้สอนบรรยายให้ฟังเท่านั้น อีกประการหนึ่ง เนื่องจากตำรา เอกสาร หรือข้อมูลจากเครือข่ายสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาในขอบข่ายวิชาการจัดการการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์นั้น ส่วนใหญ่เขียนเป็นภาษาอังกฤษ นักศึกษาที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษเชิงวิชาการค่อนข้างจำกัด จึงไม่สามารถอ่านตำราต่าง ๆ เพื่อค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ ยังไม่สามารถเขียนหรือพูดถ่ายทอดความรู้หรือความคิดเห็นโดยใช้ภาษาอังกฤษอีกด้วย ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาไม่ประสบความสำเร็จในการศึกษา รวมถึงการประกอบอาชีพหลังจากจบการศึกษาไปแล้ว

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้สอนวิชาการจัดการการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ และเป็นผู้ที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษค่อนข้างดี จึงสนใจที่จะศึกษาผลของการสอนแบบบูรณาการภาษาอังกฤษและเนื้อหาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ ที่มีต่อความรู้ด้านเนื้อหาวิชา ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ การใช้กลวิธีการอ่าน และความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งจุดประสงค์หลักคือเพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษในการเรียนเนื้อหาในขอบข่ายวิชาที่นักศึกษาค้นเคย อันจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาระดับสูง รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาที่มีโอกาสที่จะไปศึกษาต่อในต่างประเทศ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกนำรูปแบบการสอนภาษาโดยใช้เนื้อหาเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ภาษา (Content-Based Instruction) 2 รูปแบบมาผสมผสานกัน ได้แก่ การสอนภาษาอังกฤษผ่านทางเนื้อหาหรือหัวข้อเรื่อง (Theme-Based Instruction) ซึ่งเน้นการสร้างหน่วยเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของนักศึกษา และการสอนเนื้อหาวิชาโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ (Sheltered English Instruction) ที่เน้นการให้ข้อมูลที่นักศึกษาเข้าใจได้ โดยการปรับระดับภาษาของเนื้อหาให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักศึกษา การสอนแบบบูรณาการภาษาและเนื้อหาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์นั้น จะส่งเสริมให้การเรียนการสอนน่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษามากขึ้น กล่าวคือ นักศึกษาสามารถเลือกหัวข้อที่จะเรียนได้ตรงกับความต้องการและความสนใจของตนเอง โดยผ่านการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการเรียนการสอน ซึ่งผู้สอนจะปรับระดับภาษาพูดและภาษาเขียนในเนื้อหาให้เหมาะสมกับระดับความสามารถทางภาษาของนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาวิชาและเรียนรู้กลวิธีการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษเชิงวิชาการไปพร้อม ๆ กัน

สำหรับขั้นตอนการสอนโดยการบูรณาการภาษาอังกฤษและเนื้อหาวิชานั้น ผู้วิจัยใช้ขั้นตอนการสอนที่เสนอโดย Short (1994) ซึ่งมี 5 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นสร้างแรงจูงใจ เป็นขั้นที่ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนตั้งโครงสร้างความรู้ด้านเนื้อหาออกมาว่า ผู้เรียนมีโครงสร้างความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียนอย่างไรบ้าง โดยอาจให้ผู้เรียนช่วยกันอภิปรายเกี่ยวกับหัวข้อที่ผู้สอนให้ก่อนเรียน หรือให้ผู้เรียนเขียนคาดการณ์ว่าหัวข้อที่จะเรียนนั้นเกี่ยวข้องกับอะไรบ้าง 2. ขั้นนำเสนอ เป็นขั้นที่ผู้สอนทบทวนคำศัพท์เดิม สอนคำศัพท์ใหม่ที่จะปรากฏในเนื้อหา ให้โครงสร้างความรู้ด้านภาษาและโครงสร้างความรู้ด้านเนื้อหาใหม่ รวมทั้งสอนกลวิธีต่าง ๆ ที่ใช้ในการอ่าน 3. ขั้นฝึกปฏิบัติ เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนฝึกใช้กลวิธีการอ่านในการเรียนรู้เนื้อหาใหม่ และเพื่อจับสาระสำคัญของ

สิ่งที่อ่าน ตลอดจนฝึกตอบคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน 4. ชั้นประยุกต์ใช้ เป็นชั้นที่ผู้เรียนนำความรู้จากสิ่งที่เรียนไปประยุกต์ใช้โดยการอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านในกลุ่ม และ 5. ชั้นทบทวน เป็นชั้นที่ให้ผู้เรียนถ่ายทอดเนื้อหาที่ได้รับจากการเรียน การอ่านหรือการฟังออกมาเป็นภาษาพูดหรือภาษาเขียนของตนเอง ซึ่งอาจอยู่ในรูปของการเขียนสรุป การบรรยาย การเขียนแสดงความคิดเห็น การเขียนรายงาน รวมถึงการสรุปความเข้าใจ เกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน เพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การสอนแบบบูรณาการภาษาอังกฤษและเนื้อหาวิชา เป็นแนวการสอนที่น่าสนใจและเหมาะสมกับการสอนนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะการสอนแบบนี้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กล่าวคือ เน้นให้โอกาสนักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการเรียน การสอน การเลือกเนื้อหา การกำหนดจุดประสงค์ในการเรียน โดยผู้สอนจะปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองจากผู้สอนไปเป็นผู้ชี้แนะแนวทางการเรียนรู้และแนะนำแหล่งข้อมูลให้แก่นักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษาสามารถค้นคว้าหาความรู้ได้ด้วยตัวเองและได้รับประโยชน์จากการศึกษาอย่างเต็มที่ อีกประการหนึ่ง การเรียนการสอนแบบนี้คำนึงถึงธรรมชาติของนักศึกษา ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความถนัด และความสามารถของนักศึกษาแต่ละคน โดยจัดลำดับชั้นการเรียนรู้จากง่ายไปหายาก เน้นการให้ข้อมูลที่เข้าใจได้ เพื่อให้ นักศึกษาได้เรียนรู้เนื้อหาวิชาและรับรู้ทักษะทางภาษาอังกฤษไปพร้อม ๆ กัน นอกจากนี้ ยังเสริมสร้างให้นักศึกษารู้จักทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักศึกษาด้วยกันเอง และระหว่างนักศึกษากับผู้สอน ซึ่งทำให้เกิดบรรยากาศการเรียนที่ผ่อนคลายและปราศจากความวิตกกังวล เป็นการส่งเสริมให้นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ เห็นคุณค่าและประโยชน์ของภาษาอังกฤษที่มีต่อการเรียนรู้เนื้อหาวิชาอื่น ๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และประการสำคัญคือ นักศึกษา ยัง จะได้รับการฝึกทักษะการเรียนรู้และการคิดแก้ปัญหา โดยมุ่งเน้นให้นักศึกษากระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่เสมอ และสามารถคิดหาวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม อันจะช่วยให้ นักศึกษาประสบความสำเร็จในการศึกษาและการดำเนินชีวิต รวมทั้งเป็นผู้ที่มีความตระหนัก ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นการพัฒนาตนเองให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าทั้งต่อตนเอง ชุมชนและประเทศชาติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ด้านเนื้อหาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ของนักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบบูรณาการภาษาอังกฤษและเนื้อหาวิชา
2. เพื่อศึกษาความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบบูรณาการภาษาอังกฤษและเนื้อหาวิชา
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบบูรณาการภาษาอังกฤษและเนื้อหาวิชา
4. เพื่อศึกษาความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบบูรณาการภาษาอังกฤษและเนื้อหาวิชา

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา

กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาพัฒนาการท่องเที่ยว คณะธุรกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ วิทยาเขตแพร่ อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการจัดการการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ (พท. 322) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542

2. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 3 หน่วย ครอบคลุมเนื้อหา 3 บทเรียน ดังนี้

1. การท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ 2. การท่องเที่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม 3. การวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การสอนแบบบูรณาการภาษาอังกฤษและเนื้อหาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความรู้ด้านเนื้อหาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์
ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ
พฤติกรรมการอ่านภาษาอังกฤษ
ความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสอนแบบบูรณาการภาษาอังกฤษและเนื้อหาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ หมายถึง การผสมผสานรูปแบบการสอนภาษาโดยใช้เนื้อหานำไปสู่การเรียนรู้ภาษา 2 รูปแบบ คือ การสอนภาษาอังกฤษผ่านทางเนื้อหาหรือหัวข้อเรื่อง และการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการสอนเนื้อหาวิชาให้เข้ากับการสอนเนื้อหาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ โดยมีขั้นตอนการสอน 5 ขั้น คือ 1. ขั้นสร้างแรงจูงใจ 2. ขั้นนำเสนอ 3. ขั้นฝึกปฏิบัติ 4. ขั้นประยุกต์ใช้ 5. ขั้นทบทวน

2. ความรู้ด้านเนื้อหาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ หมายถึง ความรู้ความสามารถของนักศึกษาในการให้คำนิยาม อธิบาย อภิปราย และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดและความสำคัญของการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ องค์ประกอบและปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ ชุมชนวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น และความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศน์ รวมถึงการศึกษา รูปแบบของการจัดการ การท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งพิจารณาได้จากการทำแบบทดสอบวัดความรู้ด้านเนื้อหาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น หลังจากเรียนจบแต่ละหน่วยแล้ว

3. ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถของนักศึกษาในการเขียนสรุป การเขียนแสดงความคิดเห็น และการเขียนรายงานเกี่ยวกับเนื้อหาต่าง ๆ ที่ได้เรียนในวิชาการจัดการการท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ ซึ่งพิจารณาจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษเชิงวิชาการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. กลวิธีการอ่านภาษาอังกฤษ หมายถึง กลวิธีต่าง ๆ ได้แก่ กลวิธีทางพุทธิปัญญา กลวิธีทางอภิปัญญา และกลวิธีทางสังคม ที่นักศึกษาใช้ในการอ่านเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการและเกิดความเข้าใจในการอ่านข้อมูลนั้น ๆ ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับกลวิธีที่นักศึกษาใช้ในการอ่านภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยปรับจากแบบสอบถามเกี่ยวกับการตรวจสอบความเข้าใจระหว่งการอ่านของ Schmitt(1990)

5. ความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หมายถึง การแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาที่แสดงถึงการรับรู้ การเห็นความสำคัญ การเข้าใจในคุณค่าของสิ่งแวดล้อม ความตั้งใจหรือความพอใจที่จะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตลอดจนการเสนอแนะวิธีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งประเมินได้จากแบบความถามความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

6. นักศึกษาในระดับอุดมศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาพัฒนนาการท่องเที่ยว คณะธุรกิจการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ วิทยาเขตแพร่ อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ จำนวน 38 คน ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการจัดการการท่องเที่ยว ในเชิงอนุรักษ์ (พท. 322) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจใช้แนวการสอนแบบบูรณาการภาษาอังกฤษและเนื้อหาวิชา เพื่อส่งเสริมความสามารถของนักศึกษาในทักษะทางภาษาอังกฤษด้านอื่น ๆ
2. เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปรับใช้ในการเรียนการสอนเนื้อหาวิชาอื่น ๆ